T083 TKL 1 (46) 1509 Luận Đại Trí Độ 23.Giải Thích Tán Thán Nghĩa Thi La (Giới) p1

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

23-GIAÛI THÍCH TAÙN THAÙN NGHÓA THI-LA (GIÔÙI) BA-LA-MAÄT Phaàn 1

Hoûi: Nhö trong Taùm chaùnh ñaïo, Chaùnh ngöõ, Chaùnh nghieäp ôû giöõa, Chaùnh kieán, Chaùnh haïnh ôû ñaàu. Nay vì sao noùi trì giôùi laø cöûa ngoõ sô khôûi cuûa Taùm chaùnh ñaïo? Ñaùp: Laáy soá ñeå noùi, caùi lôùn laø ñaàu, Chaùnh kieán raát lôùn cho neân ôû ñaàu. Laïi nöõa, vì söï haønh ñaïo laáy chaùnh kieán laøm tröôùc tieân; coøn caùc phaùp theo thöù töï, neân giôùi ôû tröôùc. Ví nhö laøm nhaø, noùc maùi xaø nhaø tuy lôùn, maø do ñaát tröôùc tieân. Thöôïng nhaân trì giôùi laø vì thöông xoùt chuùng sanh, vì Phaät ñaïo, vì bieát roõ caùc phaùp, caàu thaät töôùng, khoâng vì sôï aùc ñaïo, khoâng caàu vui. Caùc thöù nhö vaäy, laø thöôïng nhaân trì giôùi, aáy laø boán. Goïi chung laø giôùi Öu-baø- taéc. Giôùi xuaát gia cuõng coù boán haïng: 1- Giôùi Sa-di, Sa-di-ni 2- Giôùi Thöùc-xoa-ma-na 3- Giôùi Tyø-kheo-ni 4- Giôùi Tyø-kheo-Taêng. Hoûi: Neáu giôùi taïi gia ñöôïc sanh leân coõi Trôøi, ñöôïc Boà-taùt ñaïo, cuõng ñöôïc Nieát-baøn, thì coøn caàn gì ñeán giôùi xuaát gia? Ñaùp: Tuy cuøng ñöôïc ñoä, nhöng coù khoù deã khaùc nhau. Taïi gia bò caùc nghieäp vuï sanh keá, neáu muoán chuyeân taâm vaøo Ñaïo phaùp, thôøi gia nghieäp bò boû pheá, neáu muoán chuyeân lo gia nghieäp thôøi ñaïo nghieäp phaûi boû pheá. Khoâng laáy khoâng boû, môùi laø caùch ñaùng neân laøm, aáy goïi laø khoù. Neáu xuaát gia lìa tuïc, döùt caùc roái loaïn, moät beà chuyeân taâm haønh ñaïo laø deã. Laïi nöõa, taïi gia oàn aøo, nhieàu chuyeän nhieàu vieäc, laø goác cuûa kieát söû, choã chöùa caùc ñieàu aùc, theá neân raát khoù. Neáu xuaát gia, ví nhö coù ngöôøi ra ôû choã ñoàng troáng khoâng ngöôøi maø chuyeân nhaát taâm, khoâng nghó khoâng lo, caùc töôûng beân trong ñaõ tröø, thì caùc vieäc beân ngoaøi cuõng maát, nhö keä noùi: Ngoài tònh giöõa caây röøng, Yeân laëng döùt caùc aùc, Ñieàm ñaïm ñöôïc nhaát taâm, Vui aáy hôn vui trôøi. Ngöôøi caàu lôïi giaøu sang, AÙo ñeïp neäm giöôøng toát, Vui aáy chaúng an oån, Vì caàu khoâng nhaøm ñuû. Ca-sa ñi khaát thöïc, Ñoäng chæ taâm thöôøng nhaát, Töï laáy maét trí tueä, Quaùn bieát caùc phaùp thaät. Trong caùc thöù phaùp moân. Ñeàu bình ñaúng quaùn vaøo, Taâm saùng tueä vaéng laëng, Ba coõi khoâng bì kòp. Do vaäy neân bieát xuaát gia tu giôùi haønh ñaïo laø deã. Laïi nöõa, xuaát gia tu giôùi, ñöôïc voâ löôïng thieän luaät nghi, taát caû ñöôïc ñaày ñuû; vì vaäy neân haøng aùo traéng neân xuaát gia thoï giôùi. Laïi nöõa, trong Phaät phaùp, phaùp xuaát gia laø khoù tu nhaát. Nhö Phaïm- chí Dieâm-phuø- khö-ñeà hoûi Xaù-lôïi-phaát: ”Trong Phaät phaùp vieäc gì khoù nhaát?” Xaù-lôïi-phaát ñaùp: ”Xuaát gia laø khoù”. Laïi hoûi: ”Xuaát gia khoù gì?” Ñaùp: ”Xuaát gia vui thích phaùp laø khoù”. Ñaõ ñöôïc vui thích phaùp, coøn coù gì khoù? Tu caùc thieän phaùp khoù, vì vaäy neân caàn xuaát gia”. Laïi nöõa, neáu ngöôøi khi xuaát gia thì Ma vöông kinh haõi nghi raèng: “Ngöôøi naøy caùc

kieát söû saép moûng, chaéc chöùng ñöôïc Nieát-baøn, ñöùng vaøo soá Taêng baûo". Laïi nöõa, trong Phaät phaùp, ngöôøi xuaát gia tuy huûy phaù hình dung, ñoïa vaøo choã toäi, maø khi heát toäi ñöôïc giaûi thoaùt. Nhö trong kinh Uaát-baùt-la- hoa Tyø-kheo-ni Boån Sanh noùi: "Luùc Phaät taïi theá, Tyø-kheo-ni naøy chöùng ñöôïc A-la-haùn, ñuû saùu thaàn thoâng, ñi vaøo nhaø quyù nhaân, thöôøng khen ngôïi phaùp xuaát gia, noùi vôùi caùc phuï nöõ quyù nhaân raèng: "Chò em neân xuaát gia!" Caùc phuï nöõ quyù nhaân noùi: "Chuùng toâi thieáu nieân traùng kieän, dung saéc ñaày ñaën toát ñeïp, giöõ giôùi raát khoù, coù theå seõ phaûi phaù giôùi". Tyø-kheo- ni noùi: "Chæ caàn xuaát gia, phaù giôùi thì phaù". Hoûi: "Phaù giôùi thì seõ bò ñoïa vaøo ñòa nguïc, laøm sao daùm phaù?" Ñaùp: "Ñoïa ñòa nguïc thì ñoïa". Caùc phuï nöõ quyù nhaân ñeàu cöôøi noùi raèng: "ÔÛ ñòa nguïc chòu toäi, laøm sao daùm chòu ñoïa?" Tyø-kheo-ni noùi: "Toâi töï nhôù thaân kieáp tröôùc laø con gaùi laøm troø, keå laïi söï tích cuõ, coù khi maëc aùo Tyø-kheo-ni ñeå laøm troø cöôøi. Do nhaân duyeân aáy, maø thôøi ñöùc Phaät Ca-dieáp toâi laø Tyø-kheo-ni, töï yû gioøng hoï cao quyù, ñoan chaùnh, taâm sanh kieâu ngaïo maø phaù caám giôùi. Vì toäi phaù giôùi phaûi ñoïa ñòa nguïc chòu ñuû caùc toäi. Chòu toäi xong, may gaëp ñöùc Phaät Thích-ca Maâu-ni maø xuaát gia, ñöôïc chöùng ñaïo quaû A-la-haùn, ñuû saùu thaàn thoâng. Vì vaäy neân bieát xuaát gia thoï giôùi, tuy laïi phaù giôùi, maø do giôùi nhaân duyeân neân ñöôïc chöùng ñaïo quaû A-la-haùn. Neáu chæ laøm aùc, maø khoâng coù giôùi nhaân duyeân thì chaúng ñaéc ñaïo. Toâi thuôû tröôùc ñôøi ñôøi ñoïa ñòa nguïc, töø ñòa nguïc ra laøm ngöôøi aùc, ngöôøi aùc cheát laïi trôû vaøo ñòa nguïc maø chaúng ñöôïc gì. Nay laáy vieäc naøy laøm chöùng maø bieát raèng xuaát gia thoï giôùi, tuy laïi phaù giôùi; song nhôø giôùi nhaân duyeân maø coù theå ñaéc ñaïo quaû. Laïi nöõa, nhö khi Phaät ôû taïi Kyø-hoaøn, coù moät Baø-la-moân say ñi ñeán choã Phaät, xin laøm Tyø-kheo. Phaät sai A-nan caïo ñaàu, cho maëc aùo Phaùp. Khi tænh daäy, thaáy thaân mình sao nay boãng thaønh Tyø-kheo, lieàn boû chaïy. Caùc Tyø-kheo hoûi Phaät: "Sao cho ngöôøi Baø-la-moân say aáy laøm Tyø- kheo?" Phaät daïy: "Baø-la-moân aáy, trong voâ löôïng kieáp, luùc ñaàu khoâng heà coù taâm xuaát gia, nay nhaân say röôïu neân môùi taïm thôøi phaùt taâm chuùt ít. Nhôø nhaân duyeân aáy, sau seõ xuaát gia ñaéc ñaïo". Do caùc thöù nhaân duyeân nhö vaäy, caùi lôïi cuûa söï xuaát gia coù coâng ñöùc voâ löôïng. Theá neân haøng cö só tuy coù thoï naêm giôùi maø khoâng baèng xuaát gia. Luaät nghi xuaát gia coù boán haïng laø Sa-di, Sa-di-ni, Thöùc-xoa-ma-na, Tyø-kheo-ni vaø Tyø-kheo. Laøm theá naøo Sa-di, Sa-di-ni ñöôïc xuaát gia thoï giôùi phaùp? Haøng cö só muoán caàu xuaát gia, thì neân caàu hai sö: 1- Hoøa thöôïng, 2- A-xaø-leâ. Hoøa thöôïng nhö cha, A-xaø-leâ nhö meï. Vì boû cha meï sanh ra neân caàu cha meï xuaát gia. Maëc y caø sa, caïo boû raâu toùc, hai tay caàm hai chaân Hoøa thöôïng. Vì sao caàm chaân? Theo pheùp ôû xöù Thieân Truùc cho vieäc caàm chaân laø söï cung kính cuùng döôøng cao nhaát. Vò A-xaø-leâ neân daïy möôøi giôùi, ñuùng nhö caùch thoï giôùi. Sa-di-ni cuõng nhö vaäy, chæ laáy Tyø-kheo-ni laøm Hoøa thöôïng. Thöùc-xoa-ma-na thoï trì saùu phaùp trong hai naêm. Hoûi: Sa-di thoï möôøi giôùi, beøn thoï Cuï tuùc giôùi, coøn trong phaùp Tyø- kheo–ni, sao laïi phaûi coù Thöùc-xoa-ma-na, sau môùi ñöôïc thoï Cuï tuùc giôùi? Ñaùp: Luùc Phaät coøn taïi theá,

coù ngöôøi vôï moät oâng tröôûng giaû, khoâng bieát mình ñaõ mang thai, xuaát gia thoï Cuï tuùc giôùi. Sau ñoù thaân caøng hieän to lôùn, caùc oâng tröôûng giaû cô hieàm caùc Tyø-kheo. Nhaân ñoù Phaät cheá hai naêm hoïc giôùi, thoï trì saùu phaùp, vaäy sau môùi cho thoï Cuï tuùc giôùi. Hoûi: Neáu vì cô hieàm, Thöùc-xoa-ma-na haù laïi khoâng gaây cô hieàm? Ñaùp: Thöùc-xoa-ma-na chöa thoï Cuï tuùc, ví nhö treû con, cuõng nhö ngöôøi giuùp vieäc, tuy coù toäi ueá, ngöôøi ta khoâng cô hieàm. Thöùc-xoa-ma-na aáy coù hai haïng: Moät laø ñoàng nöõ möôøi taùm tuoåi thoï saùu phaùp, hai laø möôøi tuoåi gaû choàng ñöôïc thoï saùu phaùp. Neáu thoï giôùi Cuï tuùc thì phaûi ôû giöõa hai boä Taêng saém ñuû naêm y vaø bình baùt. Tyø-kheo-ni laøm Hoøa thöôïng vaø giaùo sö. Tyø-kheo laøm giôùi

sö. Ngoaøi ra, ñuùng nhö pheùp thoï giôùi. Noùi löôïc thì coù naêm traêm giôùi, noùi roäng thì coù taùm vaïn giôùi. Khi yeát-ma laàn thöù ba xong, laø ñöôïc voâ löôïng luaät nghi, thaønh töïu Tyø- kheo-ni. Tyø-kheo thì coù ba y vaø bình baùt, ba sö, möôøi Taêng, ñuùng nhö phaùp thoï giôùi. Noùi löôïc coù hai traêm naêm möôi giôùi, noùi roäng thôøi coù taùm vaïn giôùi. Khi yeát-ma laàn thöù ba xong, laø ñöôïc voâ löôïng luaät nghi (thaønh Tyø- kheo), goïi chung laø giôùi, aáy laø Thi-la.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.